

OKRESNÁ PROKURATÚRA TRENČÍN
Bernoláková 2, 912 50 Trenčín 1

Obec Mikušovce
Mikušovce 22
018 57 Mikušovce

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
Pd 180/26/3309-7

Vybavuje
Mgr. Peter Mikuš

Trenčín
13.08.2026

Vec

Upozornenie prokurátora - k rukám pani starostky obce

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trenčín podľa § 28 odsek 1 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) podáva

u p o z o r n e n i e p r o k u r á t o r a

na dôsledné dodržiavanie § 9 odsek 2 písmeno e) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o majetku obcí) a § 11 odsek 4 písmeno a) , § 13 odsek 4 písm. e) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o obecnom zriadení), k porušeniu ktorých došlo postupom starostky Obce Mikušovce, ktorá dňa 12.06.2023 vyhlásila v mene obce verejné obstarávanie na zákazku – „ Oprava strechy na hasičskej zbrojnici“ , pričom napokon z dvoch ponúk sama vybrala tú lacnejšiu od spoločnosti „MESTRKOV s.r.o., Horná Poruba, a to vo výške 22.089,67 Eur s DPH, na základe čoho s týmto subjektom podpísala dňa 17.08.2023 Zmluvu o dielo, kedy celú dohodnutú čiastku bez vedomia tamojšieho obecného zastupiteľstva prostredníctvom druhej (poslednej splátky) obec na základe príkazu starostky obce uhradila zhotoviteľovi dňa 20.10.2023, kedy poslanci obecného zastupiteľstva vôbec nemali vedomosť o uvedenej objednávke a na uvedenú rekonštrukciu obecného majetku sa sami dopytovali na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 14.12.2023.

O d ô v o d n e n i e

Podľa § 3 odsek 2 zákona o prokuratúre, prokuratúra je v rozsahu svojej pôsobnosti povinná vo verejnom záujme vykonať opatrenia na predchádzanie

porušení zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie. Pri výkone svojej pôsobnosti je prokuratúra povinná využívať zákonné prostriedky tak, aby sa bez akýchkoľvek vplyvov zabezpečila dôsledná, účinná a rýchla ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu.

Na základe podaného podnetu fyzickej osoby bolo v predmetnom prípade zistené, že starostka obce si objednala a následne z rozpočtových prostriedkov obce uhradila za opravu strechy na hasičskej zbrojnici v roku 2023 prostriedky v celkovej výške 22.089,67 Eur, prostredníctvom dvoch vystavených faktúr, kedy v celom rozsahu boli objednávané práce zo strany rozpočtu obce uhradené dňa 20.10.2023. Uvedené však zrealizovala starostka obce bez vedomia tamojšieho obecného zastupiteľstva.

Uvedené pochybenie skonštatoval i hlavný kontrolór obce v rámci záverov z kontroly vyhotovených dňa 05.07.2025 pod číslom 04/2025, a to nasledovne:

„Na základe posúdenia zistených cenových ponúk verejný obstarávateľ prijal ponuku subjektu MESTRKOV s.r.o.

S daným víťazným subjektom štatutár obce podpísal Zmluvu o dielo č.1/2023, dňa 17.8.2023. Termín realizácie diela bol zmluvne stanovený do 30.09.2023. V zmluve v čl. III 3.3 bola uvedená cena diela vrátane DPH v sume 22 089,67 eur.

Dňa 26.9.2023 bola obci Mikušovce doručená faktúra č. 2023067 firmy MESTRKOV s.r.o.. Horná Poruba v sume 22.089,67, splatná do 20.10.2023. Kontrolou bolo zistené, že faktúru základnou finančnou kontrolou overila ekonómka obce a taktiež starostka obce dňa 26.09.2023. Faktúra bola uhradená v dvoch častiach bezhotovostným prevodom a to 28.09.2023 v sume 12.089,67 eur a 20.10.2023 druhá zostávajúca časť v sume 10 000 eur.

Dňa 1.10.2023 bola rekonštrukcia strechy DHZ protokolom zaradená do NIM a HIM používania a táto je aj evidovaná v inventárnej karte budov zo dňa 1.10.2023.

Kontrolou bolo zistené porušenie procesného postupu rekonštrukcie strechy hasičskej zbrojnice (Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a Zákon č.357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov), nakoľko už 12.6.2023 bolo zadané verejné obstarávanie dodávateľa na opravu strechy hasičskej zbrojnice a to bez predchádzajúceho schválenia obecným zastupiteľstvom a prijatím schvaľovacieho uznesenia o rozpočtových zmenách s následným krytím výdavkov v rozpočte obce na predmetnú zákazku.“

Podľa § 13 odsek 1 prvá veta zákona o obecnom zriadení predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom obce je starosta.

Podľa § 13 odsek 4 písm. e) zákona o obecnom zriadení starosta rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. zásady hospodárenia s majetkom obce, ktoré určí obecné zastupiteľstvo, upravia najmä

- a) práva a povinnosti organizácií, ktoré obec zriadila, pri správe majetku obce,
- b) podmienky odňatia majetku organizáciám, ktoré obec zriadila,
- c) postup prenechávania majetku do užívania,
- d) nakladanie s cennými papiermi,
- e) ktoré úkony organizácií podliehajú schváleniu orgánmi obce,
- f) spôsoby výkonu práv vyplývajúcich z vlastníctva cenných papierov a majetkových podielov na právnických osobách založených obcou alebo v ktorých má obec postavenie ovládajúcej osoby alebo rozhodujúci vplyv s dôrazom na transparentnosť a efektívnosť nakladania s majetkom,
- g) kritériá na určenie majetku obce za prebytočný alebo neupotrebitelný,
- h) podmienky, za ktorých bude možné znížiť kúpnu cenu oproti všeobecnej hodnote majetku pri prevodoch majetku obce z dôvodu hodného osobitného zreteľa a podmienky pre zníženie nájomného pri nájmoch majetku obce z dôvodu hodného osobitného zreteľa,
- i) dôvody hodného osobitného zreteľa, najmä prevody a nájmy nehnuteľností s malou výmerou a nízkou hodnotou alebo podporujúce všeobecne akceptovateľný verejnoprospešný účel,
- j) právomoci a úlohy orgánov obce pri nakladaní s majetkom obce; tým nie je dotknutá právomoc obecného zastupiteľstva podľa odseku 2.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. **obecné zastupiteľstvo schvaľuje**

- a) spôsob prevodu vlastníctva nehnuteľného majetku obce; to neplatí, ak je obec povinná previesť nehnuteľný majetok podľa osobitného predpisu,
- b) podmienky obchodnej verejnej súťaže, ak sa má prevod vlastníctva nehnuteľného majetku obce realizovať na základe obchodnej verejnej súťaže; podmienky obchodnej verejnej súťaže musia zabezpečiť požiadavky na transparentnú a nediskriminačnú súťaž a nesmú brániť vytvoreniu čestného súťažného prostredia,
- c) prevody vlastníctva nehnuteľného majetku obce, ak sa realizujú priamym predajom alebo obchodnou verejnou súťažou, ak v podmienkach tejto súťaže nebola určená požadovaná cena nehnuteľného majetku obce,
- d) prevody vlastníctva hnutel'ného majetku obce nad hodnotu určenú obecným zastupiteľstvom,
- e) nakladanie s majetkovými právami nad hodnotu určenú v zásadách hospodárenia,
- f) vklady majetku obce do majetku zakladaných alebo existujúcich obchodných spoločností,
- g) koncesné zmluvy na uskutočnenie stavebných prác alebo koncesné zmluvy na poskytnutie služby uzatvorené podľa osobitného predpisu (ďalej len "koncesná zmluva"), a to trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov,
- h) zámer realizovať zlepšenie energetickej efektívnosti budovy alebo zariadenia vo vlastníctve obce prostredníctvom energetickej služby s garantovanou úsporou energie poskytovanej na základe zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor.

Podľa § 4 odsek 3 písmeno a) zákona o obecnom zriadení obec pri výkone samosprávy najmä vykonáva úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutel'ným

a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania.

Podmienky nadobúdania a režim nakladania s majetkom obce upravuje aj zákon o majetku obcí. V zmysle ustanovenia § 7 tohto zákona je obec povinná prostredníctvom svojich orgánov a organizácií hospodáriť s majetkom obce v prospech rozvoja obce, jej obyvateľov a ochrany tvorby životného prostredia, pričom orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať. Hospodárenie s majetkom obce, vrátane finančných prostriedkov, je originálnou kompetenciou obce ako verejnoprávnej korporácie združujúcej jej obyvateľov. Pri nakladaní so svojím majetkom má obec po formálnej stránke postavenie subjektu súkromného práva, avšak zákon určuje obci niektoré obmedzenia alebo až zákazy pri nakladaní s majetkom, ktoré nie sú typické pre majetkové hospodárenie iných súkromnoprávných subjektov. Už len samotná existencia zákonov o obecnom zriadení a o majetku obcí je dôkazom toho, že zákonodarca zamýšľal regulovať hospodárenie, a teda aj nakladanie s majetkom obce spôsobom odlišným v porovnaní s inými subjektmi súkromného práva. Zákony upravujúce nakladanie s majetkom obce majú charakter zákazov a obmedzení obce v jej voľnosti pri rozhodovaní o hospodárení s jej majetkom, dôkazom čoho sú príslušné ustanovenia zákona o obecnom zriadení, ako aj zákona o majetku obcí. **Ak je rozhodovanie o nakladaní s majetkom obce rozdelené medzi orgány samosprávy obce, t. j. medzi starostu a obecné zastupiteľstvo, pre platnosť právneho úkonu obce sa vyžaduje súlad medzi vôľou obce, ktorú vytvára obecné zastupiteľstvo a vyjadruje vo svojom uznesení a prejavom vôle obce navonok starostom ako jej štatutárnym orgánom (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 44/2018 z 28.03.2019).**

Základným predpisom, ktorý ustanovil zákonné podmienky nakladania a hospodárenia s majetkom obce je zákon č. 138/1991 Zb. Pojem majetok predstavuje materiálny obsah pojmu vlastnícke právo a súvisí s konkrétnym subjektom, ktorý sa nazýva vlastník. Majetok obce tvoria nehnuteľné veci (napr. pozemky, stavby spojené so zemou pevným základom) a hnutelné veci (napr. motorové vozidlo) vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky (t. j. nároky obce na peňažné alebo vecné plnenie zo strany jej dlžníka) a iné majetkové práva (napr. záložné právo k cudziemu majetku, zádržné právo, práva zodpovedajúce vecným bremenám), ktoré sú vo vlastníctve obce podľa tohto zákona alebo ktoré nadobudne obec do vlastníctva prechodom z majetku Slovenskej republiky na základe tohto zákona, osobitného predpisu príp. aj vlastnou činnosťou.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. majetok obce tvoria nehnuteľné veci a hnutelné veci vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva, ktoré sú vo vlastníctve obce podľa tohto zákona alebo ktoré nadobudne obec do vlastníctva prechodom z majetku Slovenskej republiky na základe tohto zákona alebo osobitného predpisu, alebo vlastnou činnosťou.

Podľa § 11 odsek 4 písmeno a) zákona o obecnom zriadení obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené určovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu, ktorý užíva, schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku a kontrolovať hospodárenie s ním.

Na výhradnú právomoc obecného zastupiteľstva schvaľovať zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a majetkom štátu, ktorý obec užíva, nadväzuje súvisiaca výhradná právomoc obecného zastupiteľstva schvaľovať **najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku**. Vymedzenie najdôležitejších úkonov týkajúcich sa majetku obce zákon o obecnom zriadení ponecháva na osobitný zákon o majetku obcí, štatút obce a následnú konkretizáciu v zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom obce. **Ak zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce nakladanie s určitým druhom majetku obce nepredpokladajú (alebo obec nemá zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce vôbec prijaté), je daná povinnosť aplikovať generálnu klauzulu zakotvenú v § 11 ods. 4 písm. a) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého je obecnému zastupiteľstvu vyhradené schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa majetku obce, ku ktorým jednoznačne patria aj vykonané rekonštrukčné práce na streche hasičskej zbrojnice v celkovej výške 22.089,67, -Eur.** Čo sa rozumie "najdôležitejšími úkonmi týkajúcimi sa obecného majetku" je nutné vyhodnotiť vždy podľa podmienok konkrétnej obce. Súdna rozhodovacia prax v prípadoch výslovne neupravených v zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom obce ohľadom nakladania s obecným majetkom vychádza z prioritného charakteru kompetencie obecného zastupiteľstva oproti kompetencii starostu obce. V prípade pochybností sa kompetencia vykladá v "prospech" kompetencie obecného zastupiteľstva.

V ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 138/1991 Zb. sú taxatívne vymedzené úkony, ktoré schvaľuje, resp. ktoré podliehajú rozhodovacej právomoci obecného zastupiteľstva.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že oprávnenie rozhodovať o nakladaní s majetkom obce je zverené orgánom obce – obecnému zastupiteľstvu a starostovi obce, ktoré sú si navzájom rovnocenné. Oba orgány obce majú principiálne odlišný charakter, pretože starosta obce je permanentne fungujúci orgán a obecné zastupiteľstvo je koncepčný orgán realizujúci svoju pôsobnosť na zasadnutiach konajúcich sa periodicky podľa potreby, najmenej však raz za tri mesiace (§ 12 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb.). Všeobecnou kompetenčnou normou pre oblasť nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu je § 11 ods. 4 písm. a) zákona č. 369/1990 Zb. z ktorého vyplýva, že **obecné zastupiteľstvo** „rozhoduje o základných otázkach života obce“ a „schvaľuje najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku“, teda sa nejedná o schvaľovanie akýchkoľvek úkonov, ale len úkonov najdôležitejších.

Schváleniu obecným zastupiteľstvom podliehajú vždy nakladania s majetkovými právami v určenej hodnote. Majetkovoprávne úkony, o ktorých rozhoduje obecné zastupiteľstvo, a ktoré by urobil len starosta bez predchádzajúceho platného rozhodnutia obecného zastupiteľstva, by nezaväzovali obec, pretože by tu chýbal prejav vôle obce. Starosta obce tak nemôže urobiť bez prejavu vôle obce majetkovoprávny úkon, ku ktorému sa vyžaduje predchádzajúce rozhodnutie obecného zastupiteľstva a zaviazať ním obec, pretože takýto právny úkon by ani nevyvolal právne účinky. Schválenie právneho úkonu zo strany príslušného orgánu obce (mestskej časti) predstavuje tak podmienku platnosti právneho úkonu obce (mestskej časti) (viď Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 115/2018).

Z predloženého obecného spisu vyplýva, že Obecné zastupiteľstvo Obce Mikušovce neschválilo vopred objednávku na „opravu strechy hasičskej zbrojnice“ ani rozpočtové opatrenie na vyčlenenie finančných prostriedkov v rozpočte obce na realizáciu predmetnej rekonštrukcie.

V Zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom obce Mikušovce v znení dodatku č. 1 schváleného Obecným zastupiteľstvom Obce Mikušovce uznesením č. 23/2018 dňa 13.12.2018, účinných v predmetnom období nebolo vôbec upravené rozdelenie kompetencií pri nakladaní s finančnými prostriedkami obce medzi starostu obce a obecné zastupiteľstvo.

Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce predstavujú jeden zo základných a kľúčových interných predpisov, ktorý je povinná vydať každá obec. Nosným princípom pri stanovení pravidiel hospodárenia a nakladania s majetkom obce je zásada výslovne vyjadrená v prvej vete § 7 ods. 2 zákona o majetku obcí: *"Orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať."* Platnosť najdôležitejších majetkovoprávných úkonov obce, medzi ktoré nepochybne patrí aj realizácia rekonštrukcie, resp. opravy na obecnom majetku v hodnote 22.089,67,-Eur, je podmienená ich výhradným schválením obecným zastupiteľstvom. Neupravenie určitých otázok v zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom obce, resp. ich neprijatie vôbec, nemôže zbaviť obecné zastupiteľstvo rozhodovania o najdôležitejších úkonoch týkajúcich sa nakladania s majetkom obce (rešpektujúc generálnu klauzulu).

Do pozornosti dávam v tejto súvislosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Odo 21/2002 (publikovaný v ZSP č. 77/2004), v ktorom sa uvádza, že *majetkovoprávne úkony, o ktorých prislúcha rozhodovať obecnému zastupiteľstvu, sú pre obec záväzné len v prípade predchádzajúceho kladného rozhodnutia tohto zastupiteľstva. Bez takéhoto rozhodnutia starosta obce nemôže v uvedených prípadoch urobiť platný právny úkon za obec.*

Obecné zastupiteľstvo nevytvorilo vopred jednoznačný a konkrétny prejav vôle obce smerujúci k realizácii maliarskych prác a zároveň nebolo vopred schválené zo strany zastupiteľstva obce ani rozpočtové krytie predmetnej objednanej služby. Tento postup je v rozpore s požiadavkami zákona o majetku obcí a zákona o obecnom zriadení, ktoré kladú dôraz na kolektívne rozhodovanie o zásadných majetkových otázkach a na transparentné nakladanie s verejnými prostriedkami.

Dodatočné schválenie rozpočtového opatrenia po realizácii predmetných maliarskych prác síce reflektovalo vzniknutý skutkový stav, avšak nemení nič na skutočnosti, že zákonom predpokladaný rozhodovací proces, t.j. jeho procedúra nebola dodržaná v jeho časovej a vecnej nadväznosti. Takýto postup oslabuje kontrolnú funkciu obecného zastupiteľstva a znižuje mieru predvídateľnosti a transparentnosti pri hospodárení s majetkom obce.

Konaním starostky obce Mikušovce tak došlo k porušeniu § 9 ods. 2 písm. e) zákona o majetku obcí a § 11 ods. 4 zákona o obecnom zriadení, keď starostka obce ako štatutárny orgán obce konala *ultra vires*, teda mimo rozsahu zákonom zverenej pôsobnosti, a bez zákonného mandátu obecného zastupiteľstva rozhodla o nakladaní s majetkom obce v značnom finančnom objeme.

Obdobne starostka obce postupovala pri zákazke „Rekonštrukcia balkónov v obecnom bytovom dome“, „výstavba oporného múru na hokejbalovom ihrisku“ a „zhotovenie elektrického stĺpika“ s tým, že v prvých dvoch prípadoch si uvedené po uhradení faktúr dala schváliť obecným zastupiteľstvom v rámci zmeny rozpočtu na súvisiaci kalendárny rok, kedy v poslednom prípade (elektrický stĺpik) postupovala úplne rovnako bez vedomia obecného zastupiteľstva ako vo vyššie podrobne rozobratom prípade (oprava strechy na hasičskej zbrojnici). V tejto súvislosti treba doplniť, že schvaľovanie v obecnom zastupiteľstve potom, čo je zákazka už vykonaná a zo strany obce zaplatená, vystavuje už obecné zastupiteľstvo do role bezvýznamného štatistu, čím tak štatutár obce – starosta nerešpektuje základné zásady týkajúce sa vedenia obce a delenia kompetencií medzi dva rovnocenné obecné orgány, a to tak starostu na jednej strane a obecné zastupiteľstvo na strane druhej. Uvedený prístup starostu je takisto nezákonný a do budúcnosti neprípustný.

Ak prokurátor zistí porušenie zákona, je oprávnený použiť zákonný prostriedok – upozornenie prokurátora, ktorý je jedným z dozorových prostriedkov, ktorým disponuje prokurátor a ktorým sa preskúmava postup orgánu verejnej správy pri vydávaní správnych aktov alebo jeho nečinnosť na základe ustanovenia § 28 odsek 1 zákona o prokuratúre.

Na vyššie uvedené porušenie právnych noriem Vás

u p o z o r ň u j e m

a podľa § 28 odsek 2 písmeno g) zákona o prokuratúre

n a v r h u j e m

1. v budúcnosti uzatvárať v mene obce zmluvy týkajúce sa nakladania s majetkovými právami nad hodnotu určenú v zásadách hospodárenia a nakladania s majetkom obce výlučne po ich predchádzajúcom schválení Obecným zastupiteľstvom Obce Mikušovce,
2. s uvedeným upozornením prokurátora oboznámiť na najbližšom zastupiteľstve aj kolektívny orgán – Obecné zastupiteľstvo Obce Mikušovce a vziať ho zastupiteľstvom na vedomie prijatým uznesením, o čom ma taktiež upovedomte,
3. v budúcnosti postupovať v súlade so zákonom o majetku obcí a schválenými Zásadami hospodárenia a nakladania s majetkom obce Mikušovce.

V zmysle § 29 odsek 3 zákona o prokuratúre je Obec Mikušovce povinná vybaviť upozornenie prokurátora bez zbytočného odkladu, najneskôr do 30 dní od jeho doručenia. V rovnakej lehote ste taktiež povinní informovať ma o prijatých opatreniach s poukazom na § 29 odsek 4 zákona o prokuratúre.

Mgr. Peter Mikuš
prokurátor